

Briuselis, 2020 12 21
COM(2020) 778 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl valstybių narių keitimosi informacija iš nuosprendžių registrų naudojančios Europos
nuosprendžių registrų informacinės sistemos (ECRIS)**

{SWD(2020) 378 final}

1. Įvadas

Europos nuosprendžių registrų informacinės sistemos (ECRIS) paskirtis – pagerinti piliečių saugumą ES laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, suteikiant galimybę valstybėms narėms veiksmingai keisti informaciją apie ankstesnius baudžiamųjų teismų priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungoje. ECRIS pradėjo veikti 2012 m. balandžio mėn. Ji reglamentuojama 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/315/TVR dėl valstybių narių keitimosi informacija iš nuosprendžių registro organizavimo ir turinio¹ ir 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos sprendimu 2009/316/TVR dėl Europos nuosprendžių registrų informacinės sistemos sukūrimo².

2017 m. birželio 29 d. Komisija pagal Tarybos sprendimo 2009/316/TVR 7 straipsnį priėmė pirmąją statistinę ataskaitą, kuri apėmė laikotarpį nuo 2012 m. balandžio mėn. iki 2016 m. gruodžio 31 d.³

Dabartinė ataskaita – antra Komisijos statistinė ataskaita dėl keitimosi valstybių narių nuosprendžių registruose esančia informacija per ECRIS. Jos tikslas – pristatyti, kaip valstybių narių keitimasis informacija atitinka ECRIS teisinę sistemą, ir nustatyti visas problemas, susijusias su sistemos efektyvumu, siekiant ištaisyti padėtį. Komisija pasilieka teisę imtis visų tinkamų veiksmų siekiant užtikrinti, kad valstybės narės įvykdytų tuos teisinius įsipareigojimus, kurie nustatyti pamatiniame sprendime 2009/315/TVR.

1.1. ECRIS statistiniai duomenys

Šioje ataskaitoje apžvelgiamas ECRIS naudojimas nuo **2017 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d., itin daug dėmesio skiriant 2019 m.** Prie ataskaitos pridedamas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas SWD/2020/378 (toliau – Komisijos tarnybų darbinis dokumentas). Daugumoje ataskaitos lentelių ir grafikų pateikti 2019 m. duomenys, o 2017 m. ir 2018 m. duomenis galima rasti pridedamame tarnybų darbiname dokumente. Kai kuriais šioje ataskaitoje pateikiamais statistiniais duomenimis apžvelgiama bendra padėtis per aštuonerių metų ECRIS veikimo laikotarpį, skaičiuojamą nuo sistemos veikimo pradžios 2012 m. balandžio mėn. Vis dėlto lyginamieji statistiniai visų valstybių narių duomenys ir pavienių valstybių narių statistinių duomenų lentelės (pateikiamos Komisijos tarnybų darbinio dokumento 3 skirsnyje) apima duomenis, kuriais per ECRIS keistasi 2017–2019 m. Prireikus 2016 m. statistiniai duomenys buvo naudojami kaip atskaitos taškas. Be to, ataskaitoje pateikiami duomenys apie Jungtinę Karalystę kaip ES valstybę narę apimant laikotarpį iki 2019 m.

Ataskaita grindžiama sistemos automatiškai sugeneruotais statistiniais duomenimis, kuriuos valstybės narės siunčia Komisijai. Iš ECRIS nustatytų 233 statistinių duomenų rodiklių buvo pasirinkta paskelbti tik reikšmingiausią ir aktualiausią informaciją. Be to, valstybių narių buvo paprašyta statistinius duomenis apie jų teritorijoje priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių dėl kitų valstybių narių piliečių (ES gyventojų, kurie nėra valstybės narės piliečiai) skaičių

¹ OL L 93, 2009 4 7, p. 23. su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2019/884 (OL L 151, 2019 6 7, p. 143).

² OL L 93, 2009 4 7, p. 33. Nuo 2022 m. birželio 28 d. šis sprendimas pakeičiamas Direktyva (ES) 2019/884 tų valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu.

³ COM(2017) 341 *final*, SWD(2017) 242 *final*.

pateikti taip, kad būtų galima apžvelgti pranešimo procedūros įgyvendinimą. Ataskaitoje pateikiami iš 23 valstybių narių gauti apkaltinamųjų nuosprendžių duomenys⁴.

1.2. Bendrieji ECRIS principai

ECRIS grindžiama decentralizuota struktūra, o nuosprendžių registrų informacija keičiamasi elektroninėmis priemonėmis ir tik tarp valstybių narių centrinių institucijų.

Kiekviena valstybė narė, nuteisusi kitos valstybės narės pilietį, privalo kuo greičiau per ECRIS pranešti atitinkamai valstybei narei (toliau – pilietybės valstybė narė) visą su apkaltinamuoju nuosprendžiu susijusią informaciją (**pranešimai apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius**) ir visus paskesnius atnaujinimus (**pranešimai apie informacijos atnaujinimą**).

Taigi pilietybės valstybė narė tvarko tiek visų apkaltinamųjų nuosprendžių, kuriuos kitų ES valstybių narių baudžiamieji teismai priėmė dėl jos piliečių, tiek pačioje valstybėje narėje priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių centrinę saugyklą. Tuomet pilietybės valstybė narė privalo saugoti bei atnaujinti visą per ECRIS gautą informaciją ir teikti išsamią nuosprendžių registrų informaciją (**atsakymai į prašymus**), kai juos pateikia kita valstybė narė (**prašymai pateikti informaciją**), per **trumpą 10 arba 20 dienų laikotarpį**⁵.

2. Keitimasis informacija ECRIS skaičiais

2.1. Prisijungusios valstybės narės

ECRIS – tai decentralizuota sistema, kurioje visos valstybės narės turėtų būti sujungtos tarpusavyje. Valstybė narė laikoma prisijungusia prie ECRIS, jei ji keičiasi nuosprendžių registrų informacija bent su viena kita prie sistemos prisijungusia valstybe nare. **Šiuo metu prie ECRIS yra prisijungusios visos valstybės narės** ir jos keičiasi nuosprendžių registrų informacija **vidutiniškai su 24 kitomis valstybėmis narėmis**.⁶

Bendras galimas jungčių skaičius sistemoje yra 756 (27x28)⁷. Nors dabar prie ECRIS yra prisijungusios visos valstybės narės, **tik viena iš jų (Ispanija) per ECRIS keičiasi informacija su visomis likusiomis valstybėmis narėmis**. Daugumai valstybių narių tebetruksta vienos ar dviejų jungčių.

Veikimo pradžioje 2012 m. ECRIS sistemoje buvo 173 jungtys iš 756 galimų (prisijungus 28 valstybėms narėms). Iki 2019 m. pabaigos sukurta **670 jungčių**, ir tai yra **90 proc. visų galimų jungčių**⁸.

⁴ Komisija negavo duomenų iš Kipro, Graikijos, Danijos, Lietuvos ir Slovėnijos.

⁵ Bendrųjų keitimosi informacija per ECRIS principų išsamų aprašymą žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 1 skirsnyje.

⁶ Prisijungimo prie ECRIS tinklo istoriją žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.1 skirsnyje.

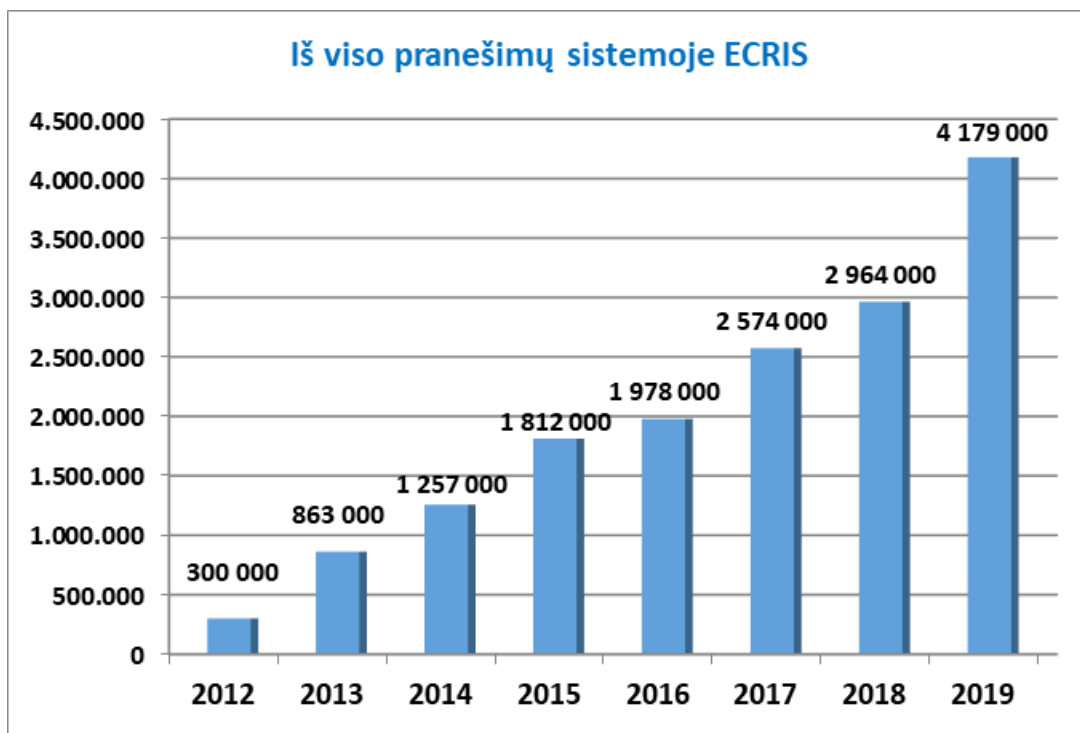
⁷ Skaičiuojama 28 valstybėms narėms.

⁸ Jungčių skaičiaus pokytį laikui bėgant žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.1 skirsnyje.

Vis dėlto galutinis tikslas kol kas ne visiškai pasiektas, nes ne visos valstybės narės yra prisijungusios prie ECRIS ir keičiasi informacija per sistemą su visomis kitomis valstybėmis narėmis.

2.2. Bendras pranešimų, kuriais apsieista, skaičius

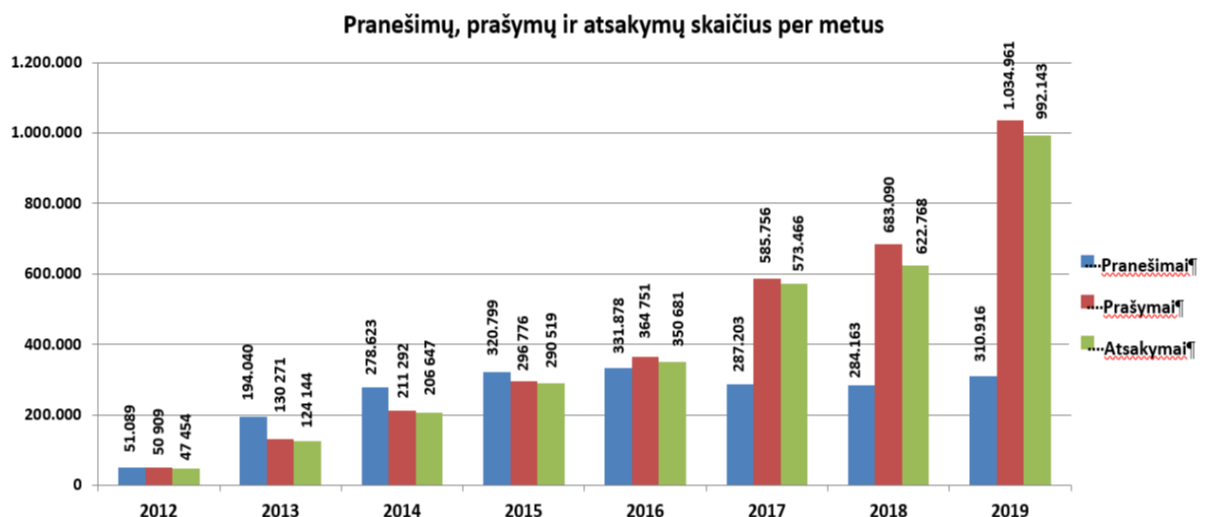
Toliau pateiktame grafike parodytas sparčiai augantis metinis pranešimų, kuriais keitėsi tarpusavyje sujungtos valstybės narės, skaičius nuo to laiko, kai 2012 m. balandžio mėn. ECRIS pradėjo veikti, iki 2019 m. gruodžio 31 d. Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad 2012 m. buvo tik 8 veiklos mėnesiai.

Palyginti su 2 mln. pranešimų, kuriais 2016 m. apsieitė visos prisijungusios valstybės narės, **2019 m. gauta beveik 4,2 mln. pranešimų** arba **vidutiniškai 348 000 pranešimų per mėnesį**. Į šį skaičių įtraukti visų rūšių pranešimai: pranešimai, atnaujinimai, prašymai, atsakymai, atsisakymai, kiti atsakymai, keitimasis papildoma informacija ir pan.

Toliau pateiktame grafike pateikiamos pranešimų, prašymų ir atsakymų į prašymus tendencijos per aštuonerius ECRIS veikimo metus. Atsižvelgta tik į pranešimus apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius, neatnaujinant informacijos. Atsakymai apima atsakymus į prašymus, prašymų atmetimus ir kitus atsakymus⁹.

⁹ Kiti atsakymai – tai, pvz., atsakymai dėl daugelio nustatytų asmenų, kai asmuo nėra prašomosios valstybės narės pilietis ir pan.

Per praėjusius trejus metus iš esmės pasikeitė pranešimams apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius, prašymams ir atsakymams į prašymus tenkančios dalys. 2016 m. šių trijų kategorijų dalys buvo beveik vienodo dydžio – apie 350 000 kiekvienos kategorijos pranešimų kasmet. 2019 m. prašymų pateikti informaciją ir su jais susijusių atsakymų į prašymus skaičius buvo daugiau nei tris kartus didesnis, palyginti su pranešimų skaičiumi.

2017 m. pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius sumažėjo ir iki 2019 m. jų skaičius siekė apie 310 000 per metus. Tokia skaičiaus mažėjimo tendencija stebina atsižvelgiant į tai, kad daugėja jungčių tarp valstybių narių. Kaip nurodoma 2.4 skirsnyje, kai kurioms valstybėms narėms kilo problemų pranešant apie visus apkaltinamuosius nuosprendžius.

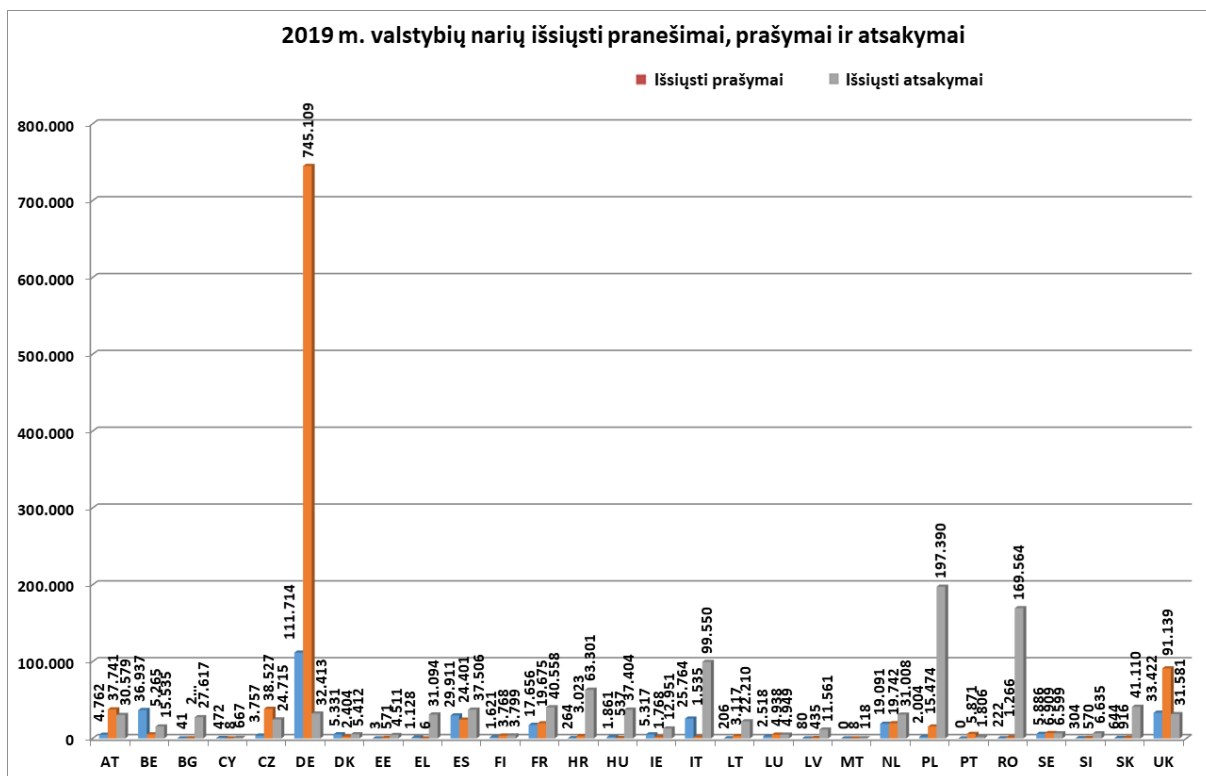
Tačiau nuo 2017 m. prašymų pateikti informaciją ir susijusių atsakymų į prašymus skaičius patrigubėjo ir 2019 m. kiekvienai šių kategorijų tenka po 1 mln.. Prašymų pateikti informaciją labai padaugėjo iš esmės dėl to, kad keičiasi naudojimosi ECRIS pobūdis, nes ECRIS nebenaudojama daugiausia baudžiamojo proceso tikslais, bet šia sistema vis dažniau naudojama kitais nei baudžiamojo proceso tikslais. Daugiau informacijos žr. 2.8 skirsnyje. Be to, tai yra teigiamas valstybių narių informuotumo didėjimo požymis, kai jos yra geriau informuojamos apie poreikį naudoti ECRIS prašant informacijos baudžiamajame procese, kad būtų galima atsižvelgti į ankstesnę teistumą, laikantis Pamatinio sprendimo 2008/675/TVR¹⁰.

2.3. Pranešimų, prašymų ir atsakymų skaičius pagal valstybę narę

Toliau pateiktame grafike parodytas pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius, prašymų pateikti informaciją ir atsakymų visoms tarpusavyje sujungtoms valstybėms narėms skaičius 2019 m.¹¹

¹⁰ OL L 220, 2008 8 15, p. 32.

¹¹ Dėl 2017 m. ir 2018 m. žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.2 skirsinį.

Kalbant apie bendrą šių trijų rūšių pranešimų skaičių, panašiai kaip ir ankstesniais metais aktyviausios valstybės narės buvo tos, kurios nurodytos toliau.

2017		2018		2019	
Aktyviausios valstybės narės pagal bendrą išsiųstų šių trijų rūšių pranešimų kiekį					
DE	32,2 %	DE	33,7 %	DE	38,0 %
UK	9,3 %	UK	8,4 %	PL	9,2 %
PL	7,3 %	PL	6,5 %	RO	7,3 %
RO	7,2 %	RO	6,1 %	UK	6,7 %
IT	4,8 %	IT	5,8 %	IT	5,4 %

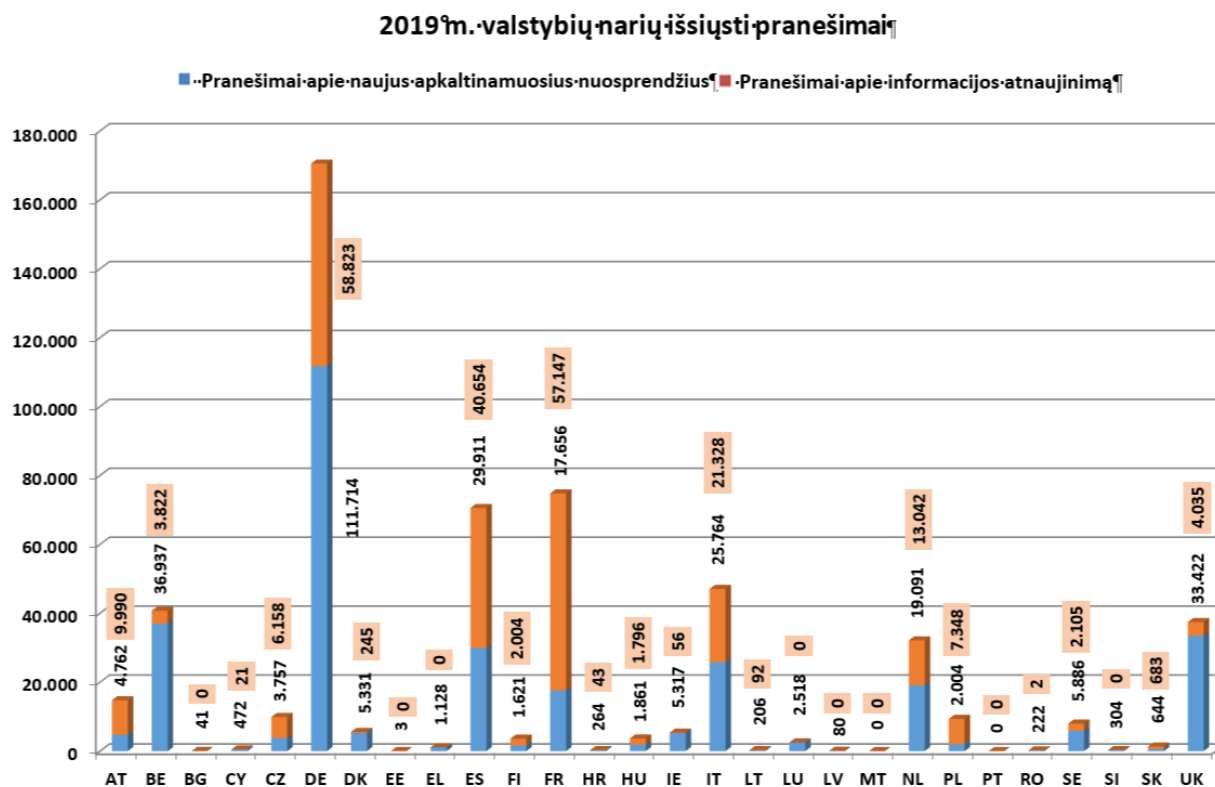
Iš šių skaičių matyti **reikšmingas valstybių narių veiklos ECRIS ir darbo krūvio skirtumas**.

Kai kurios valstybės narės **prašo informacijos gerokai dažniau nei jų pačių prašoma** pateikti informaciją, pvz., Vokietija (išsiųsta 745 000 prašymų, gauta 32 400 prašymų), Jungtinė Karalystė (išsiųsta 91 000 prašymų, gauta 31 500 prašymų), Čekija (išsiųsta 38 500 prašymų, gauta 24 700 prašymų). Kitos valstybės narės sulaukia **labai daug prašymų**, nors pačios jų siunčia mažiau, pvz., Lenkija (pateikta 197 300 atsakymų, išsiųsta 15 400 prašymų), Rumunija (pateikta 170 000 atsakymų, išsiųsta 1 200 prašymų), Italija (pateikta 99 500 atsakymų, išsiųsta 1 500 prašymų), Kroatija (pateikta 63 300 atsakymų, išsiųsta 3 000 prašymų), Slovakija (pateikta 41 000 atsakymų, išsiųsta 900 prašymų), Vengrija (pateikta 37 400 atsakymų, išsiųsta 500 prašymų). Kai kurios kitos valstybės narės siunčia **daug**

pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius pažeidėjo pilietybės valstybei narei, nors prašymų jos siunčia mažiau, pvz., Belgija (išsiųsta 36 300 pranešimų, išsiųsta 5 200 prašymų), Italija (išsiųsta 25 700 pranešimų, išsiųsta 1 500 prašymų).

2.4. Pranešimai

Toliau pateiktame grafike parodytas visų prisijungusių valstybių narių 2019 m. išsiųstų pranešimų skaičius pagal pranešimus apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius ir pranešimus, kuriais atnaujinami anksčiau išsiųsti pranešimai¹².

Valstybių narių išsiųstų pranešimų skaičius labai skiriasi: nuo beveik 112 000 pranešimų (Vokietija) iki 0 pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius (Malta, Portugalija) per metus. Analizuojant šiuos skirtumus, iš esmės reikia atsižvelgti į du veiksnius: šalies dydį ir apkaltinamųjų nuosprendžių dėl kitų valstybių narių piliečių (ES gyventojai, kurie nėra valstybės narės piliečiai) skaičių¹³.

Informacija apie **aktyviausias** valstybes nares, siunčiančias **pranešimus** apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius, pateikiama toliau esančioje lentelėje.

¹² Dėl 2017 m. ir 2018 m. žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.3 skirsnį.

¹³ Žr. Eurostato statistinius duomenis: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Non-national_population_by_group_of_citizenship,_1_January_2019.png.

2017		2018		2019	
Aktyviausios valstybės narės pagal išsiųstus pranešimus apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius					
DE	34,5 %	DE	32,6 %	DE	35,9 %
BE	12,9 %	BE	14,0 %	BE	11,9 %
ES	10,4 %	ES	11,5 %	UK	10,7 %
UK	9,3 %	NL	9,6 %	ES	9,6 %
NL	7,5 %	IT	8,4 %	IT	8,3 %

Skaičiuojant visus išsiųstus pranešimus, įskaitant pranešimus apie informacijos atnaujinimą, Vokietija užima pirmą vietą, bet užimamos vietos kinta.

2017		2018		2019	
Aktyviausios valstybės narės pagal išsiųstus pranešimus apie visus apkaltinamuosius nuosprendžius					
DE	31,9 %	DE	31,5 %	DE	40,8 %
ES	16,2 %	ES	19,2 %	FR	17,9 %
BE	9,4 %	IT	16,2 %	ES	16,9 %
FR	7,5 %	FR	14,3 %	IT	11,3 %
UK	7,4 %	BE	10,1 %	BE	9,7 %

2019 m. **pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius buvo 58 proc., o pranešimų apie informacijos atnaujinimą – 42 proc.** Tais metais iš viso išsiųsta **230 000 pranešimų apie informacijos atnaujinimą**¹⁴. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad iki 2017 m. tik ketvirtadalis visų pranešimų buvo apie informacijos atnaujinimą. Daugelyje valstybių narių **labai išaugęs informacijos atnaujinimų skaičius** turėtų būti laikomas teigiamu požymiu, kad valstybės narės yra informuotos apie paskesnių atnaujinimų, susijusių su pradiniais pranešimais, svarbą.

Pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius ir pranešimų apie atnaujintą informaciją dalis valstybėse narėse labai skiriasi, kai kuriais atvejais atnaujinimų yra triskart daugiau nei pranešimų (pvz., Prancūzija, Lenkija) ar dukart daugiau nei pranešimų (pvz., Austrija, Čekija), arba šių dviejų kategorijų pranešimų skaičius beveik vienodas (pvz., Ispanija, Nyderlandai, Italija, Vengrija, Suomija, Slovakija), dar kitais atvejais atnaujinimai sudaro tik nedidelę visų pranešimų dalį (pvz., Kipras, Danija, Airija, Rumunija). Kalbant apie Vokietiją, Prancūziją ir Ispaniją, kurios išsiunčia daugiausiai visų kategorijų pranešimų, 2019 m. atnaujinimai sudarė atitinkamai apie 34 proc., 76 proc. ir 57 proc. visų išsiųstų pranešimų.

¹⁴

Daugiau informacijos žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.3 skirsnį.

Pirmoje statistinėje ataskaitoje buvo nustatytos dvi pagrindinės problemos: pirma, daug valstybių narių **visai nesiunčia pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius arba jų siunčia labai mažai** ir, antra, daugelis valstybių narių **visai nesiunčia atnaujintos informacijos** apie anksčiau išsiųstus pranešimus **arba jų siunčia mažai**. Šios dvi problemos taip pat matomos išsamiai išanalizavus 2017–2019 m. statistinius duomenis. Vis dėlto dabar šios problemos tapo dar aktualesnės, nes yra susijusios su daugiau valstybių narių.

Pirma, daug valstybių narių **visai nesiunčia pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius** (2018–2019 m. Portugalija, 2017 m. ir 2019 m. Malta, 2018 m. Estija ir 2017 m. Graikija) **arba siunčia labai mažai** tokių pranešimų atsižvelgiant į jų ES gyventojų, kurie nėra valstybės narės piliečiai, ir apkaltinamųjų nuosprendžių skaičių (2019 m. – Bulgarija, Estija, Airija, Lietuva, Liuksemburgas, Nyderlandai, Rumunija; 2018 m. – Bulgarija, Airija, Liuksemburgas, Lietuva, Rumunija, Slovėnija, Švedija, Malta, Graikija, Jungtinė Karalystė; 2017 m. – Bulgarija, Estija, Airija, Lietuva, Liuksemburgas, Rumunija, Slovėnija, Švedija, Portugalija, Jungtinė Karalystė). **Todėl šie apkaltinamieji nuosprendžiai, apie kuriuos nepranešta, nebuvo užregistruoti pilietybės valstybėje narėje (-ėse).**

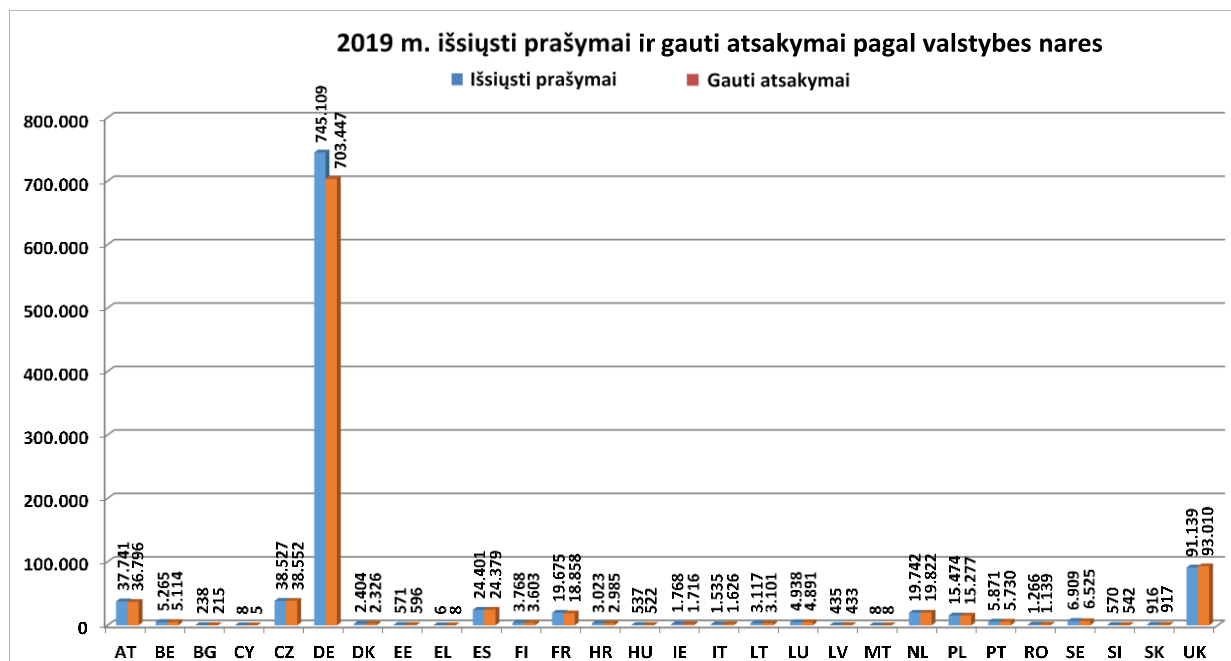
Antra, daugelis valstybių narių **visai nesiunčia atnaujintos informacijos** apie anksčiau išsiųstus pranešimus (2019 m. – Bulgarija, Estija, Graikija, Latvija, Liuksemburgas, Malta, Portugalija, Slovėnija; 2018 m. – Bulgarija, Danija, Graikija, Slovėnija, Portugalija, Malta, Latvija, Liuksemburgas, Airija, Estija; 2017 m. – Danija, Estija, Graikija, Latvija, Liuksemburgas, Bulgarija) arba **siunčia mažai** tokių pranešimų (2019 m. – Airija, Rumunija, Kipras; 2018 m. – Rumunija, Kipras; 2017 m. – Slovėnija, Rumunija, Portugalija, Malta, Airija, Kroatija, Kipras). Jei apkaltinamąjį nuosprendį priėmusi valstybė narė nesiunčia atnaujintos informacijos, **pilietybės valstybėje narėje tvarkoma bei platinama neatnaujinta ir nepatikima informacija**¹⁵.

2.5. Prašymai pateikti informaciją

Toliau pateiktame grafike lyginamas 2019 m. visų prisijungusių valstybių narių išsiųstų prašymų pateikti informaciją skaičius su į šiuos prašymus pateiktų atsakymų skaičiumi¹⁶.

¹⁵ Išsamią atskirų valstybių narių statistinių duomenų apie apkaltinamuosius nuosprendžius ir pranešimus analizę žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 3 skirsnyje.

¹⁶ Dėl 2017 m. ir 2018 m. žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.4 skirsinį.

Kaip nurodoma pirmiau 2.2 skirsnyje, bendras **prašymų pateikti informaciją skaičius patrigubėjo nuo 2017 m. ir 2019 m. pasiekė 1 mln.**

Išsiųstų prašymų skaičius valstybėse narėse labai skiriasi: nuo 745 000 prašymų (Vokietija) iki 6 prašymų (Graikija) per metus. Bendras prašymų skaičius išaugo daugiausia dėl to, kad Vokietija išsiuntė penkis kartus daugiau prašymų. Ispanija, Lietuva, Nyderlandai ir Lenkija išsiuntė dvigubai daugiau prašymų. Pagrindinis veiksnys, į kurį reikia atsižvelgti analizuojant šiuos valstybių narių pateiktų prašymų skirtumus, yra konkrečioje valstybėje narėje gyvenančių kitų valstybių narių piliečių skaičius.

Panašiai kaip ir ankstesniais metais, **aktyviausios pagal išsiųstus prašymus** buvo toliau nurodytos valstybės narės.

2017		2018		2019	
Aktyviausios valstybės narės pagal išsiųstus prašymus					
DE	57,7 %	DE	61,0 %	DE	72,0 %
UK	15,7 %	UK	13,4 %	UK	8,8 %
CZ	6,9 %	CZ	5,8 %	CZ	3,7 %
AT	5,1 %	AT	4,9 %	AT	3,6 %
FR	2,7 %	ES	3,3 %	ES	2,4 %

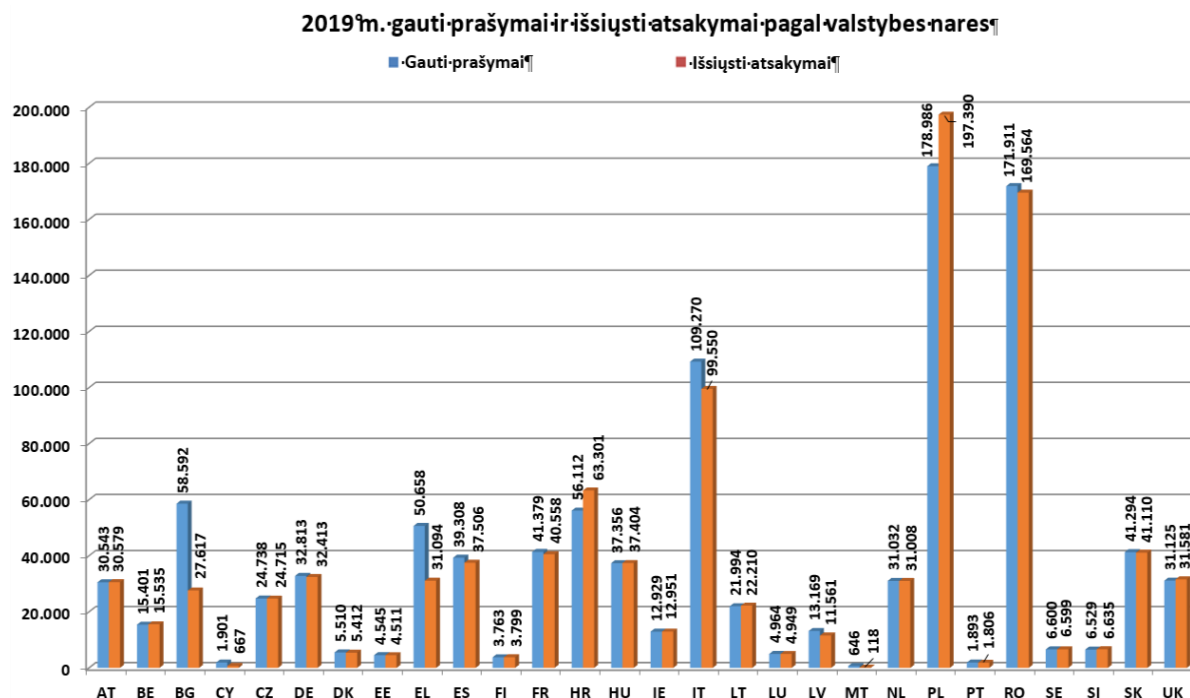
Nors apskritai prašymų skaičius labai išaugo, yra išlikusi problema, į kurią dėmesys buvo atkreiptas jau pirmoje statistinėje ataskaitoje, t. y. kai kurios valstybės narės **beveik visai nesiuosia prašymų** (Graikija, Kipras, Malta) arba **siuosia mažai** prašymų dėl savo ES gyventojų, kurie nėra valstybės narės piliečiai (2017–2019 m. – Bulgarija, Estija, Vengrija,

Italija, Latvija, Rumunija, Slovėnija). Dėl to galimi atvejai, kai baudžiamieji teismai gali priimti sprendimus nežinodami apie kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, priešingai nei reikalaujama pagal Paminėtą sprendimą 2008/675/TVR. Be to, sumažės prašymų išduoti teistumo (neteistumo) pažymas kitais tikslais nei dėl baudžiamojo proceso, pvz., patikrinimas prieš įdarbinimą, prevencinis poveikis.

Iš pirmiau pateiktų duomenų taip pat galima daryti išvadą, kad **atsakoma ne į visus prašymus pateikti informaciją** (taip pat žr. 2.6 skirsnį). Kalbant apie valstybes nares, kurios aktyviausiai siūnia prašymus, 2019 m. nebuvo atsakyta į 5,6 proc. Vokietijos prašymų (41 662), 2,5 proc. Austrijos prašymų (945), o tais metais Jungtinė Karalystė ir Čekija gavo daugiau atsakymų nei išsiuntė prašymų.

2.6. Atsakymai į prašymus

Toliau pateiktame grafike parodytas visų prisijungusių valstybių narių 2019 m. išsiųstų atsakymų skaičius, palyginti su jų gautų atitinkamų prašymų pateikti informaciją skaičiumi¹⁷.

Gautų prašymų ir pagal juos išsiųstų atsakymų skaičius valstybėse narėse smarkiai skiriasi: nuo 179 000 prašymų (Lenkija) iki 646 prašymų (Malta) per metus. Analizuojant šiuos skirtumus, iš esmės reikia atsižvelgti į du veiksnius: bendrą gyventojų skaičių valstybėje narėje ir kitose valstybėse narėse gyvenančių jos piliečių skaičių.

Valstybės narės, **atsakiusios į daugiausiai prašymų** absoliučiais skaičiais (nebūtinai daugiausiai proporcingai gautų prašymų skaičiui), buvo:

¹⁷ Dėl 2017 m. ir 2018 m. žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.5 skirsnį.

2017		2018		2019	
Į daugiausiai prašymų absoliučiais skaičiais atsakiusios valstybės narės					
RO	17,9 %	RO	15,5 %	PL	19,9 %
PL	16,6 %	PL	14,5 %	RO	17,1 %
IT	8,2 %	IT	10,8 %	IT	10,0 %
SK	6,7 %	SK	6,0 %	HR	6,4 %
DE	4,9 %	FR	4,7 %	SK	4,1 %

Nors apskritai visos valstybės narės atsako į prašymus, tačiau 2019 m. **nebuvo atsakyta į daugiau nei 42 000 prašymų pateikti informaciją**. Daugeliu atvejų išsiųstų atsakymų buvo šiek tiek mažiau nei gautų prašymų pateikti informaciją; **ataskaitinių metų vidurkis buvo apie 4,1 proc., palyginti su 3,6 proc. 2016 m.**

Iš valstybių narių, kurios 2019 m. gavo daugiausiai prašymų, Bulgarija neatsakė į 53 proc. (30 975) gautų prašymų, Graikija – į 38 proc. (19 564) gautų prašymų, Italija – į 8,9 proc. (9 720) gautų prašymų ir Rumunija – į 1,3 proc. (2 347) gautų prašymų. 2019 m. Lenkija ir Kroatija išsiuntė daugiau atsakymų, nei gavo prašymų, taip galėjo nutikti, nes buvo siunčiami atsakymai į praėjusiais metais susikaupusius prašymus.

2019 m. **daugiausiai į gautus prašymus neatsakiusios valstybės narės** buvo: Malta (82 proc. nuo gautų prašymų skaičiaus), Kipras (65 proc.), Bulgarija (53 proc.) ir Graikija (38 proc.). Išsamią atskirų valstybių narių statistinių duomenų apie atsakymus į prašymus analizę žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 3 skirsnyje.

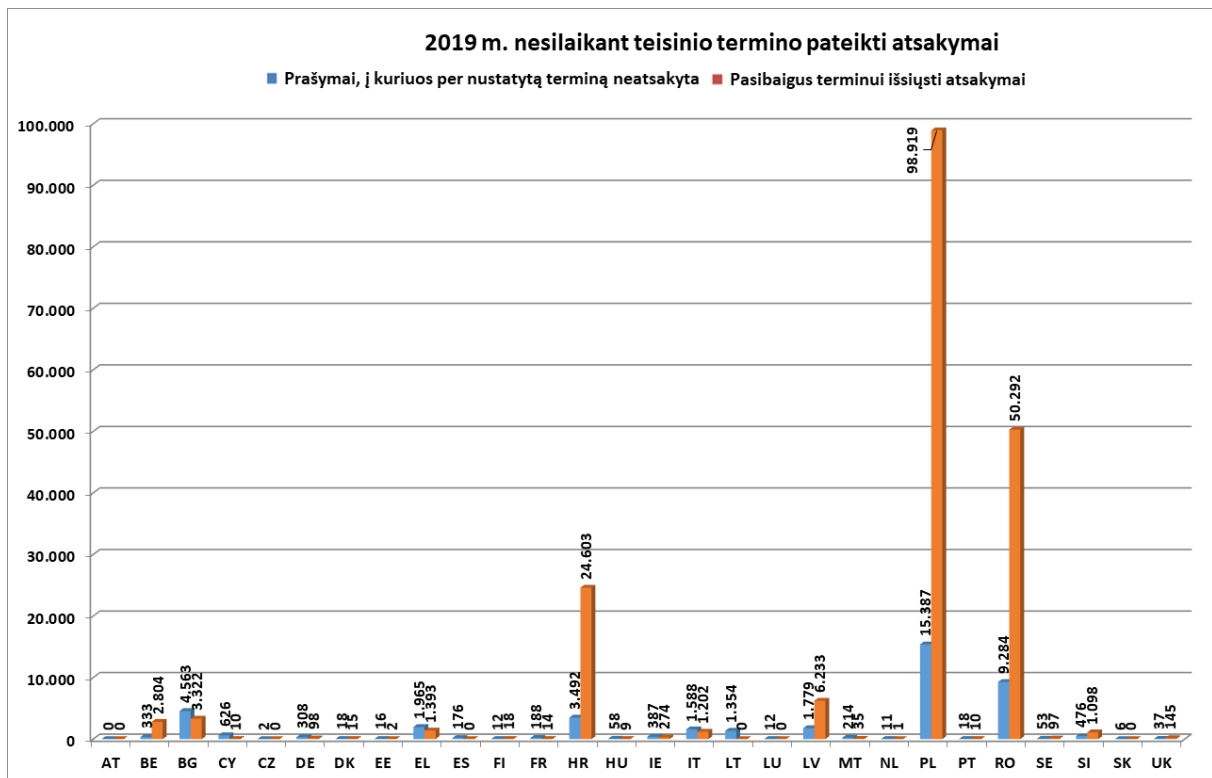
Kaip buvo atkreiptas dėmesys ankstesnėse ataskaitos dalyse, nesilaikant įsipareigojimo atsakyti į prašymus pasekmės gali būti tragiškos.

2.7. Nesilaikant teisinio termino pateikti atsakymai

Kita problema yra tai, kad į kai kuriuos prašymus neatsakoma per teisinį terminą¹⁸. Toliau pateiktame grafike apžvelgiama padėtis visose valstybėse narėse, susijusi su atsakymų, kurie 2019 m. buvo pateikti nesilaikant teisinio termino, skaičiumi, nurodant po nustatyto termino išsiųstus atsakymus ir prašymus, į kuriuos neatsakyta per nustatytą terminą¹⁹.

¹⁸ Žr. 1.2 skirsnį.

¹⁹ Daugiau informacijos žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.6 skirsnyje esančią lentelę ir 3 skirsnyje pateiktus statistinius duomenis apie atskirų valstybių narių po nustatyto termino išsiųstus atsakymus.

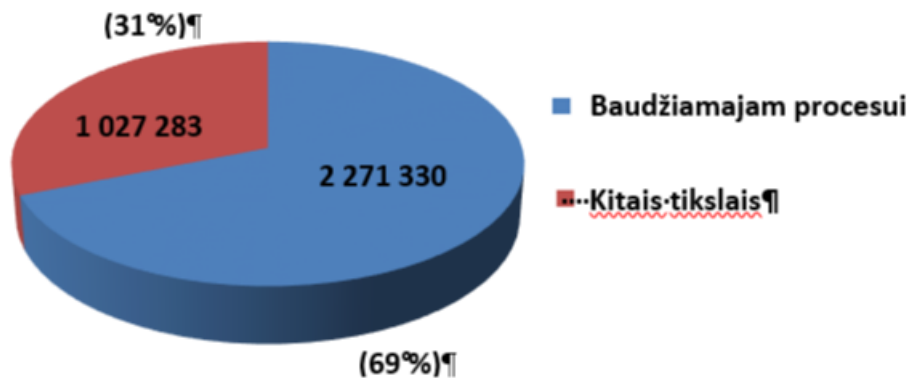
2019 m. atsakymai į 190 000 prašymų buvo išsiųsti pasibaigus nustatytam teisiniui terminui, o tai sudaro 18,4 proc. visų prašymų. Be to, buvo užregistruota 42 000 per nustatytą terminą neatsakytų prašymų. Iš šių duomenų, palyginti su 2016 m. baziniais duomenimis (atitinkamai 13 800 (3,8 proc.) ir 13 000), matyti, kad skaičiai dideli ir kad grėsmingai daugėja atsakymų, kurie pateikti nesilaikant teisinio termino.

Ši tendencija susijusi tik su keliomis valstybėmis narėmis, visų pirma su tomis, kurios susidūrė su dideliu prašymų pateikti informaciją skaičiumi, o didžioji dalis valstybių narių po nustatyto termino atsako į 0,5 proc. prašymų. Valstybės narės, kurios 2019 m. turėjo daugiausia sunkumų dėl terminų laikymosi: Lenkija (po nustatyto termino atsakė į 55 proc. (99 000) prašymų), Rumunija (po nustatyto termino atsakė į 30 proc. (50 000) prašymų), Kroatija (po nustatyto termino atsakė į 43 proc. (24 600) prašymų), Latvija (po nustatyto termino atsakė į 47 proc. (6 200) prašymų), Belgija (po nustatyto termino atsakė į 18 proc. (2 800) prašymų) ir Bulgarija (po nustatyto termino atsakė į 5 proc. (3 300) prašymų). Problema, kad per nustatytą terminą neatsakoma į prašymus ir kad dėl to atsakymai arba gali būti pateikti po nustatyto termino, arba visai nepateikti, buvo susijusi su 33 proc. Maltos ir Kipro gautų prašymų, 13,5 proc. Latvijos gautų prašymų ir 8 proc. Lenkijos gautų prašymų.

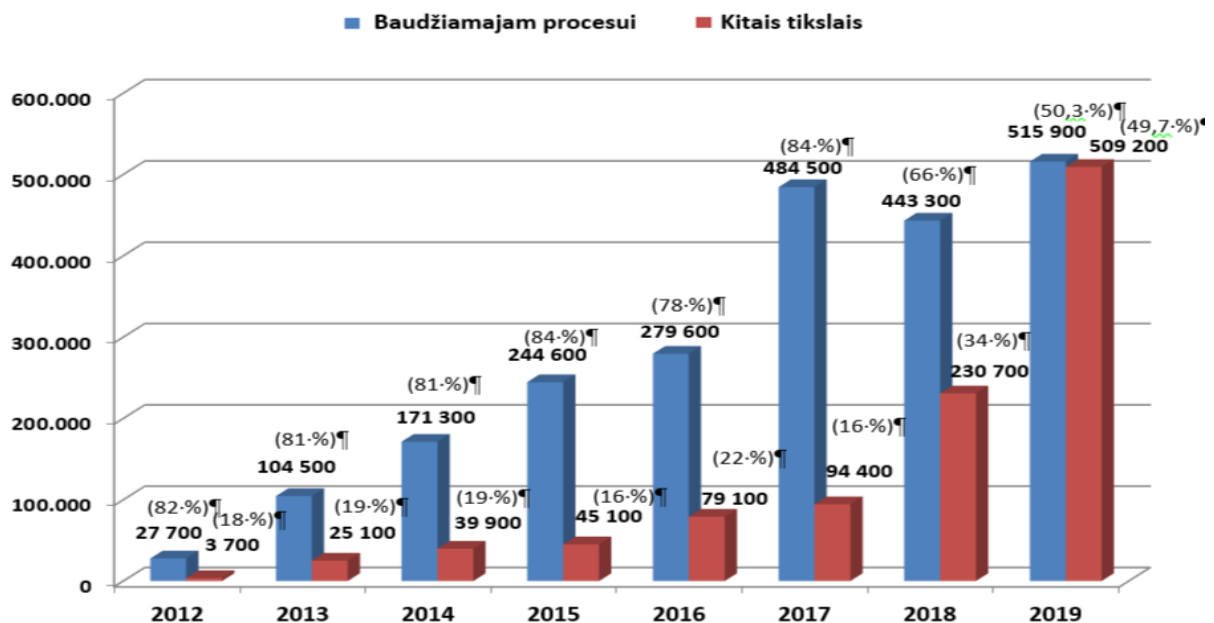
2.8. Prašymai dėl baudžiamojo proceso ir kitais tikslais

Toliau pateiktuose grafikuose nurodyta prašymų, pateiktų dėl baudžiamojo proceso, ir prašymų, pateiktų su baudžiamuoju procesu nesusijusiais tikslais, dalis 2012–2019 m.

Prašymo tikslas (2012–2019 m.)

Prašymo tikslas

Daug metų prašymų, teikiamų kitais tikslais nei dėl baudžiamojo proceso, dalis buvo vidutiniškai 20 proc., palyginti su visais prašymais. Kaip nurodyta pirmiau, 2018–2019 m. visiškai pasikeitė naudojimosi sistema pobūdis, nes ją vienodai pradėta naudoti tiek baudžiamojo proceso (50 proc.), tiek kitais tikslais (50 proc.). Per visą ECRIS veikimo laikotarpį vidutiniškai 69 proc. visų prašymų pateikta dėl baudžiamojo proceso, o 31 proc. – kitais tikslais.

2019 m. kitais tikslais pateikta daugiau nei 500 000 prašymų, o tai daugiau nei 6 kartus daugiau nei 2016 m. Baudžiamojo proceso tikslais pateiktų prašymų skaičius nepasikeitė ir taip pat buvo apie 500 000.

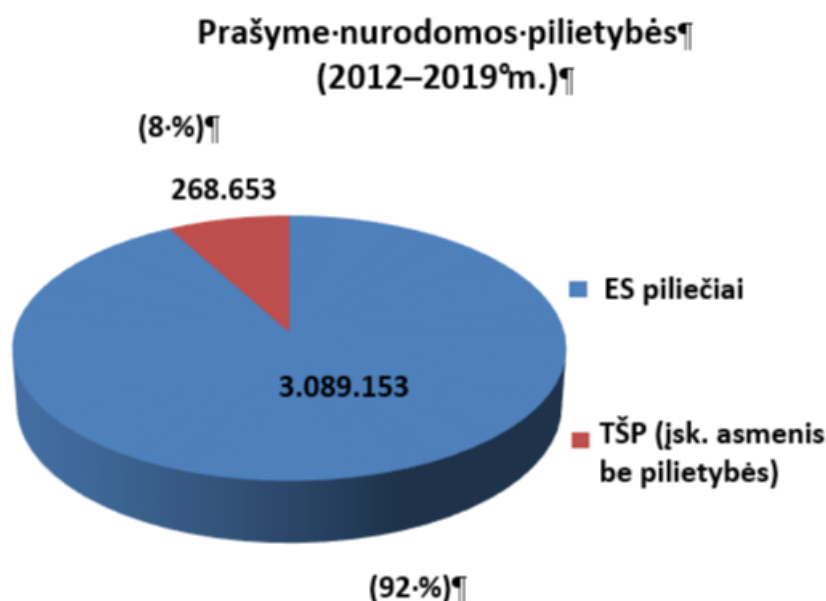
Kitais tikslais pateiktų prašymų padaugėjo iš esmės dėl to, kad labai išaugo pavienių asmenų, siekiančių gauti informaciją apie savo teistumą, prašymų skaičius – daugiau nei

šešis kartus nuo 2016 m. ir tokių prašymų iš viso pateikta **356 000**. Kitas poveikį darantis veiksnys buvo tai, kad **įgyvendinant Direktyvą 2011/93/ES²⁰** teikta daugiau prašymų dėl įdarbinimo profesinei ar organizuotai savanoriškai veiklai, **susijusiai su tiesioginiais ir reguliariais kontaktais su vaikais**. 2019 m. tokių prašymų buvo **115 000**, o tai reikšmingai daugiau nei 2016 m. (7 800 prašymų). Kalbant apie valstybes nares, pagrindinis veiksnys, dėl kurio padidėjo kitais tikslais pateiktų prašymų, buvo Vokietija.

2019 m. daugumą prašymų su baudžiamuoju procesu nesusijusiais tikslais pateikė **pavieniai asmenys, siekdami gauti informaciją apie savo teistumą (70 proc. kitais tikslais pateiktų prašymų ir 35 proc. visų pateiktų prašymų)**. Kiti prašymai, kurių gauta daugiausia, buvo susiję su prašymais **dėl įdarbinimo pagal Direktyvą 2011/93/ES (22 proc. kitais tikslais pateiktų prašymų ir 11 proc. visų pateiktų prašymų, palyginti su 10 proc. kitais tikslais pateiktų prašymų 2016 m.)**. Kompetentingos administracinės institucijos prašymų nebaudžiamosiose bylose sumažėjo nuo 14 proc. kitais tikslais pateiktų prašymų 2016 m. iki 3,8 proc. 2019 m. (ir 2 proc. visų pateiktų prašymų); tokių prašymų pateikta 19 000 (trečia vieta). Prašymai gauti leidimą ginklui sudarė 1,1 proc. kitais tikslais pateiktų prašymų. Galiausiai, prašymai, pateikti svarbiu tikslu gauti kitos šalies pilietybę, sudarė vos apie 0,9 proc. kitais tikslais pateiktų prašymų ir 0,4 proc. visų prašymų²¹.

2.9. Prašymai dėl ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių (TŠP)

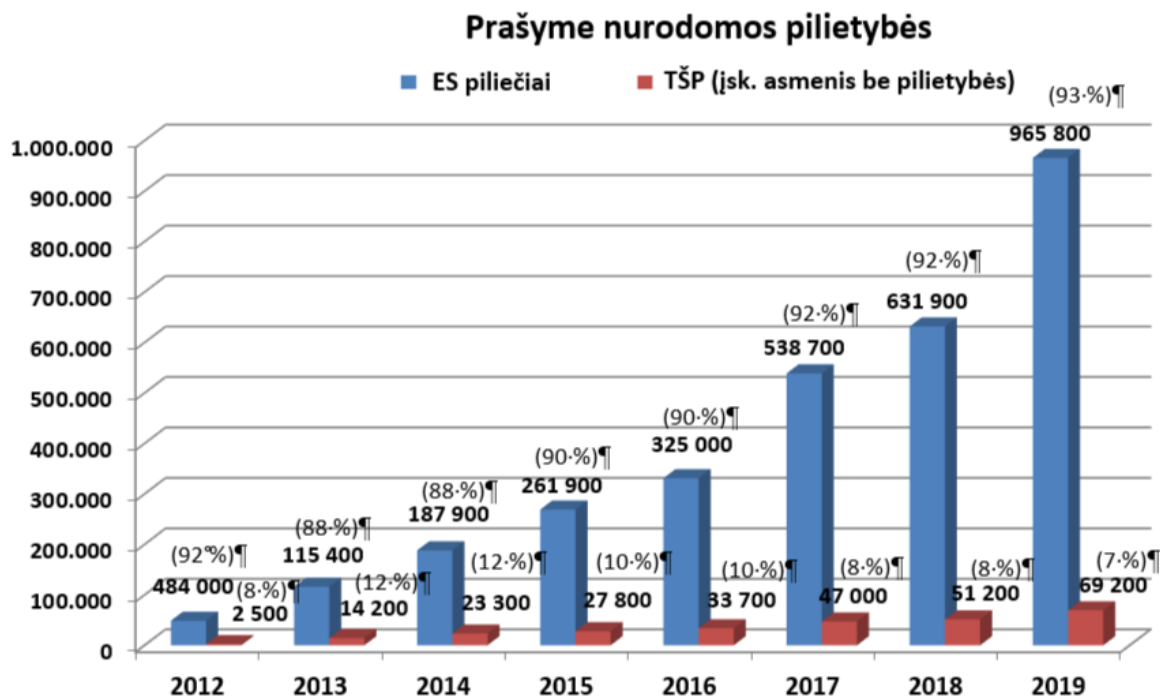
Toliau pateiktuose grafikuose parodyta prašymų dėl ES piliečių ir TŠP dalis kiekvienais metais²² ir vidutiniškai per visą ECRIS veikimo laiką.

²⁰ Direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija (OL L 335, 2011 12 17, p. 1).

²¹ Daugiau informacijos apie įvairiais tikslais pateiktų prašymų skaičių 2017–2019 m. žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.7 skirsnyje.

²² Taip pat žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.8 skirsnyje pateiktą lentelę.

Vidutiniškai **92 proc.** visų prašymų yra susiję su **ES piliečiais** ir apie **8 proc.** – su **TŠP**. Prašymų dėl asmenų be pilietybės dalis yra labai nedidelė (0,02 proc.).

Nors nuo 2016 m. **prašymų pateikti informaciją apie TŠP sumažėjo** nuo 10 proc. iki **7 proc. visų prašymų 2019 m., faktinis tokių prašymų skaičius** nuolat **didėja** ir 2019 m. viršijo 69 000. Ši reiškinį nulėmė tai, kad labai padaugėjo prašymų, kurie pateikiami kitais tikslais nei dėl baudžiamojo proceso ir kurie susiję daugiausia su ES piliečiais.

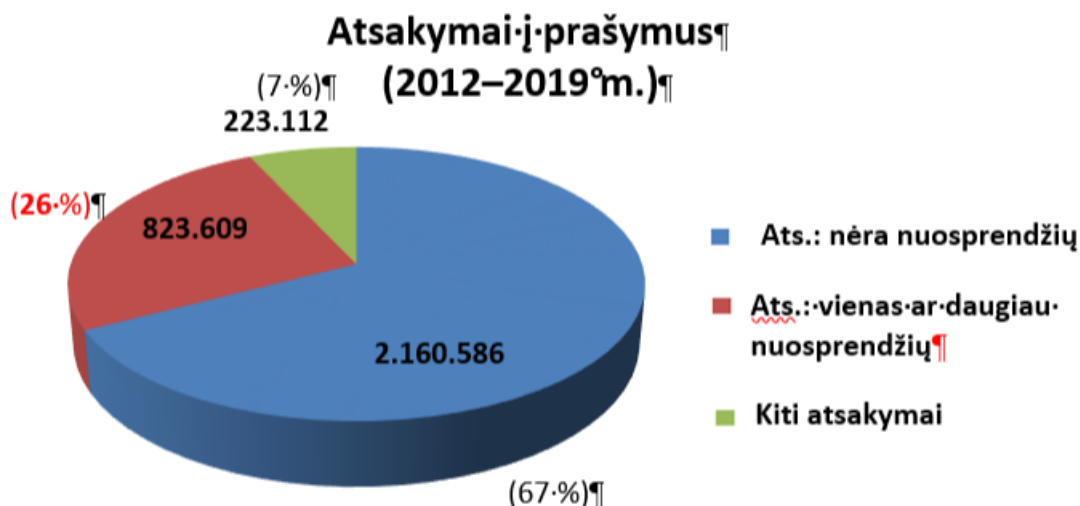
2019 m. buvo priimti papildomi teisės aktai²³, kuriais buvo sukurta centralizuota sistema ECRIS-TCN, leidžianti veiksmingai nustatyti valstybę (-es) narę (-es), turinčią (-ias) informaciją apie ES apkaltinamuoju nuosprendžiu nuteistų TŠP teistumą. Tikimasi, kad 2023 m. pradėjus veikti ECRIS-TCN bus sudarytos sąlygos veiksmingiau keistis informacija apie TŠP per ECRIS ir kad tokių prašymų gerokai padaugės.

2.10. Atsakymai, kuriuose pateikiama informacija apie apkaltinamuosius nuosprendžius

Toliau pateiktuose grafikuose pateikta informacija apie atsakymų į prašymus, kuriuose nurodytas vienas ar keli apkaltinamieji nuosprendžiai, atsakymų, kuriuose apkaltinamieji nuosprendžiai nenurodyti, ir kitų atsakymų dalis pagal metus²⁴, taip pat vidutinis atsakymų skaičius ECRIS veikimo laikotarpiu.

²³ Reglamentas (ES) 2019/816, kuriuo sukurama sistema ECRIS-TCN (OL L 135, 2019 5 22, p. 1); Direktyva (ES) 2019/884, kuria iš dalies keičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2009/315/TVR (OL L 151, 2019 6 7, p. 143).

²⁴ žr. 9 išnašą. Taip pat žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.9 skirsnyje pateikta lentelę.

Nuo pat pirmųjų ECRIS veikimo metų vidutiniškai 26 proc. atsakymų buvo pateikta informacija apie ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius. Tai reiškia, kad vienu atveju iš keturių atitinkamas asmuo jau buvo kartą ar kelis kartus teistas, ir tai įrodo, kad ECRIS yra vertinga priemonė gauti informaciją apie teistumą.

Daug metų (iki 2018 m.) šis skaičius nepasikeitė ir siekė apie 30 proc., tačiau staiga 2019 m. sumažėjo iki 19 proc., o tuo pačiu metu labai padaugėjo prašymų su baudžiamuoju procesu nesusijusiais tikslais. Teigiamas požymis yra tai, kad dauguma asmenų, dėl kurių teikiami prašymai pateikti informaciją, be kita ko, įdarbinimo, licencijų ir administracinių tikslais, anksčiau nėra nuteisti apkaltinamuoju nuosprendžiu.

2019 m. daugiau kaip 188 000 atsakymų į visus prašymus buvo pateikta informacija apie apkaltinamuosius nuosprendžius (palyginti su 105 000 atsakymais 2016 m.). Atsakymų, kuriuose nebuvo pateikta informacijos apie apkaltinamuosius nuosprendžius, vidutiniškai buvo 74 proc., o kitų atsakymų – 7 proc.

3. Pagrindinės išvados

- 2019 m. visos 28 valstybės narės aktyviai naudojo ECRIS, tačiau vis dar trūko 9,8 proc. galimų tarpusavio jungčių

Praėjus aštuoneriems metams nuo ECRIS veikimo pradžios prie šios sistemos prisijungė visos 28 valstybės narės. Vis dėlto tik viena iš jų (Ispanija) keičiasi informacija su visomis kitomis 27 valstybėmis narėmis. Vidutiniškai kiekviena valstybė narė turi 24 veikiančias jungtis su kitomis valstybėmis narėmis. 2019 m. pabaigoje buvo sukurta 90 proc. visų galimų jungčių.

- 2019 m. apsikeista 4,2 mln. pranešimų

Palyginti su 2 mln. pranešimų, kuriais 2016 m. apsikeitė visos prisijungusios valstybės narės, 2019 m. jų gauta dvigubai daugiau (4,2 mln.) arba vidutiniškai 348 000 pranešimų per mėnesį. Per praėjusius trejus metus iš esmės pasikeitė, pranešimams, prašymams ir atsakymams į prašymus tenkančios dalys – prašymų pateikti informaciją skaičius daugiau nei tris kartus viršija pranešimų skaičių.

- Sumažėjo pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius, nes apie nemažą dalį apkaltinamųjų nuosprendžių nebuvo pranešta

2017 m. **pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius sumažėjo ir iki 2019 m. jų skaičius siekė apie 310 000 per metus.** Tokia skaičiaus mažėjimo tendencija stebina atsižvelgiant į tai, kad daugėja jungčių tarp valstybių narių.

Tam tikrais metais **kai kurios valstybės narės visai nesiuntė pranešimų apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius** (Portugalija, Malta, Estija, Graikija), o **nemaža valstybių narių dalis atsiuntė mažai** tokių pranešimų atsižvelgiant į jų ES gyventojų, kurie nėra valstybės narės piliečiai, ir apkaltinamųjų nuosprendžių skaičių (Bulgarija, Estija, Graikija, Airija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Rumunija, Slovėnija, Švedija, Portugalija, Jungtinė Karalystė). Jei nėra siunčiami pranešimai, tai prieštarauja ECRIS teisės aktams ir gali turėti sunkių pasekmių.

- **Labai padaugėjo prašymų pateikti informaciją – iki 1 mln.**

Prašymų pateikti informaciją skaičius nuo 2017 m. patrigubėjo ir vien tik 2019 m. pasiekė 1 mln. Toks padidėjimas siejamas iš esmės su tuo, kad **keičiasi naudojimosi ECRIS pobūdis**, nes sistema nebenaudojama tik baudžiamojo proceso tikslais arba net daugiausia šiais tikslais, bet ECRIS **taip pat reguliariai naudojamas kitais nei baudžiamojo proceso tikslais** (pvz., vykdam patikrinimą prieš įdarbinimą, siekiant gauti informaciją apie savo teistumą ir pan.).

Vis dėlto išsiųstų **prašymų skaičius valstybėse narėse labai skiriasi**: nuo 745 000 prašymų (Vokietija) iki 6 prašymų (Graikija) per metus. Bendras prašymų skaičius išaugo daugiausia dėl to, kad Vokietija išsiuntė daugiau prašymų.

- **ECRIS tiek baudžiamojo proceso tikslais, tiek kitais nei baudžiamojo proceso tikslais naudojama vienodai dažnai**

Daug metų prašymų, teikiamų kitais tikslais nei dėl baudžiamojo proceso, procentas sudarė vidutiniškai 20 proc. Nuo 2018 m. pastebimas pasikeitęs valstybių narių naudojimosi ECRIS metodas, nes **sistema pradėta vienodai naudoti tiek baudžiamojo proceso (50 proc.), tiek kitais tikslais (50 proc.).** 2019 m. **pateikta daugiau nei pusė milijono prašymų kitais tikslais**, o tai daugiau nei 6 kartus daugiau, palyginti su 2016 m.

Prašymų padaugėjo iš esmės dėl to, kad **labai išaugo pavienių asmenų, siekiančių gauti informaciją apie savo teistumą, prašymų skaičius (2019 m. – 356 000 prašymų, o tai sudarė 70 proc. kitais tikslais pateiktų prašymų)**, taip pat įgyvendinant **Direktyvą 2011/93/ES padaugėjo prašymų dėl įdarbinimo veiklai, susijusiai su kontaktais su vaikais (115 000 prašymų arba 22 proc. kitais tikslais pateiktų prašymų).**

- **Vienas atsakymas iš keturių atskleidžia ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius baudžiamosiose bylose**

Nuo pirmųjų ECRIS veikimo metų vidutiniškai **į 26 proc. prašymų pateikti informaciją apie asmens teistumą buvo atsakyta pateikiant informaciją apie ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius baudžiamosiose bylose.** Daug metų šis skaičius nepasikeitė ir siekė apie 30 proc., tačiau staiga **2019 m. sumažėjo iki 19 proc.,** o tuo pačiu metu labai padaugėjo prašymų su baudžiamuoju procesu nesusijusiais tikslais. Nepaisant to, **2019 m. daugiau kaip 188 000 atsakymų į visus prašymus buvo pateikta informacija apie ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius baudžiamosiose bylose.**

- **Nors apskritai pranešimų apie informacijos atnaujinimą siunčiama daugiau, nebuvo pranešta apie daug informacijos atnaujinimo atvejų**

2019 m. labai padaugėjo pranešimų apie informacijos atnaujinimą – nuo 25 proc. iki **42 proc.**, palyginti su bendru pranešimų skaičiumi (230 000 pranešimų). Vis dėlto, tai susiję tik su kai kuriomis valstybėmis narėmis.

Tuo pat metu **daugelis valstybių narių visai nesiuntė atnaujintos informacijos** apie anksčiau išsiųstus pranešimus (Bulgarija, Danija, Estija, Graikija, Airija, Latvija, Liuksemburgas, Malta, Portugalija, Slovėnija) arba tokių pranešimų **siuntė mažai** (Airija, Rumunija, Kipras, Slovėnija, Portugalija, Malta).

- **ECRIS ne visada buvo naudojamas prašant informacijos apie ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius**

Nors apskritai prašymų skaičius reikšmingai išaugo, yra išlikusi problema, į kurią dėmesys buvo atkreiptas pirmoje statistinėje ataskaitoje, t. y. **kai kurios valstybės narės beveik visai nesiunčia prašymų** (Graikija, Kipras, Malta) arba **siunčia mažai prašymų** dėl savo ES gyventojų, kurie nėra valstybės narės piliečiai (Bulgarija, Estija, Vengrija, Italija, Latvija, Rumunija, Slovėnija).

- **Prašymai, į kuriuos atsakoma po nustatyto teisinio termino**

2019 m. atsakymai į **190 000 prašymų buvo išsiųsti pasibaigus nustatytam teisiniam terminui**, o tai sudaro **18,4 proc. visų prašymų**. Po nustatyto termino išsiųstų atsakymų skaičius kelia nerimą, nes **jis išaugo beveik 14 kartų** palyginti su 2016 m.

Ši problema visų pirma susijusi su tomis **valstybėmis narėmis, kurios susidūrė su dideliu prašymų** pateikti informaciją **skaičiumi** (Lenkija, Rumunija, Kroatija, Latvija, Belgija ir Bulgarija).

- **Prašymai pateikti informaciją, į kuriuos nebuvo atsakyta**

Nors apskritai visos valstybės narės atsako į prašymus, tačiau 2019 m. **nebuvo atsakyta į daugiau nei 42 000 prašymų pateikti informaciją**. Tai sudarė **4,1 proc. visų prašymų**, palyginti su 3,6 proc. 2016 m. Valstybės narės, neatsakiusios į didžiausią procentinę dalį gautų prašymų, buvo Malta, Kipras, Bulgarija ir Graikija.

- **Reikšmingi valstybių narių ECRIS veiklos ir darbo krūvio skirtumai**

Kai kurios valstybės narės siunčia daug daugiau **prašymų pateikti informaciją nei jų gauna** (Vokietija, Jungtinė Karalystė ir Čekija), o kitos valstybės narės patiria **didelį darbo krūvį atsakinėdamos į šiuos prašymus** (Lenkija, Rumunija, Italija, Kroatija, Slovakija ir Vengrija). Darbo krūvį kai kurioms kitoms valstybėms narėms daugiausia lemia tai, kad yra siunčiama **daug pranešimų** apie naujus apkaltinamuosius nuosprendžius nusikaltimą padariusio asmens pilietybės valstybėms narėms (Belgija ir Italija).

- **Dabartinė ECRIS vis dar retai naudojama TŠP atžvilgiu**

Vidutiniškai **92 proc.** visų prašymų yra susiję su **ES piliečiais**, o apie **8 proc. – su trečiųjų šalių piliečiais ir asmenimis be pilietybės**. Nuo 2017 m. prašymų pateikti informaciją apie TŠP skaičius nuolat **didėja ir 2019 m. viršijo 69 000**.